

Kazanç gayesi güdülmeksizin hobi amaçlı sanatsal faaliyetlerin yürütüldüğü yerin kira ödemelerinde tevkifat olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 18-1860
Tarih	24.10.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 18-1860

24/10/2011

Konu : Kazanç gayesi güdülmeksizin hobi amaçlı sanatsal faaliyetlerin yürütüldüğü yerin kira ödemelerinde tevkifat olup olmadığı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, kazanç gayesi güdülmeksizin hobi amaçlı, amatörce yaptığınız sanatsal çalışmalarınız için bir yer kiraladığınızı belirterek söz konusu yerin kira ödemelerinde tevkifat olup olmadığı ve gelir vergisi karşısındaki durumunuz hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinde,"Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir. Gelir bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır." hükmü yer almakta olup Kanun'un 2'nci maddesinde, gelire giren kazanç ve iratlar 7 unsur halinde sayılmıştır. Aynı Kanun'un 65'inci maddesinde, her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancı olduğu belirtilerek serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya

mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması şeklinde tanımlanmış ve bu faaliyetleri devamlı olarak yapanların elde ettikleri kazançlar "serbest meslek kazancı" olarak adlandırılmıştır. Kanun'un 66'ncı maddesinde ise, "Serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un; "Gelirin toplanması ve beyan" başlıklı 85'inci maddesinin birinci fıkrasında mükelleflerin, ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu Kanun'da aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verecekleri, ikinci fıkrasında tacirlerle çiftçiler ve serbest meslek erbabının ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile, yıllık beyanname verecekleri belirtilmiş, 86'ncı maddesinin (1-a) bendiyle tam mükellefiyette kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı için yıllık beyanname verilmeyeceği diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye ithal edilmeyeceği hüküm altına alınmış olup mezkur Kanun'un 18'inci maddesinde; "Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekar, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikaye roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hasılat Gelir Vergisi'nden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıda yazılı kazançların arızı olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur." hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan Kanun'un 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar" hükmüne yer verilmiş ve aynı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi uyarınca, serbest meslek faaliyetlerini icra edenlere yapılacak ödemelerde uygulanacak tevkifat oranı 18'inci

madde kapsamına giren işlerde %17, diğer işlerde ise %20 oranında olduğu, aynı maddenin (5-a) bendiyle de, 70' inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerden, %20 oranında tevkifat yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Serbest Meslek Erbabında İşe Başlamanın Belirtileri" başlıklı 155'inci maddesine göre;

- 1.Muayenehane, yazıhane, atölye gibi özel **iş yerleri** açmak,
- 2.Çalışılan yere tabela, levha gibi **mesleki faaliyette bulunulduğunu ifade eden** alametleri asmak,
- 3.Her ne şekilde olursa olsun devamlı olarak mesleki faaliyette bulunduğunu gösteren **ilanlar yapmak**,
- 4.Serbest olarak mesleki **faaliyette bulunmak üzere** mesleki teşekküllere kaydolunmak,

emarelerinden herhangi birinin bulunması serbest meslek erbabı için işe başlamayı göstereceği belirtilmiş, mesleki teşekküllere kaydolunanlardan görevleri veya durumları icabı bilfiil mesleki faaliyette bulunmayacak olanlar bildirmelerinde bu ciheti de açıklayacakları hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, konuyla ilgili olarak ... Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan yazıda, Tiyatro Eğitimi ve Tanıtım işinden dolayı 11/03/1998 tarihinde tarafınıza mükellefiyet tesis edildiği, ... tarihinde ise işi terk ettiğiniz belirtilmiş, ... tarih ve ... sayılı ve ... tarih ve ... sayılı yoklama fişleri ile yapılan tespitlerde de amatörce 8-10 arkadaşınızla hobi olarak tiyatro yaptığınızı, yapılan çalışmaların herhangi bir yerde sergilenmediğini, eğitim amaçlı olmadığını ancak ilerde bu çalışmaların ücret almadan amatörce hayır kurumlarına sergileneceğini, ticari amacınızın olmadığını beyan edildiği belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ancak kazanç gayesi güdülmeksizin yaptığınız hobi amaçlı olarak sanatsal gösteri hazırlıklarınız serbest meslek mükellefiyetini gerektirmediği gibi, hobinizi icra etmek için kiraladığınız işyeri için yapacağınız kira ödemeleri üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılanlar arasında yer almamanız nedeniyle gelir vergisi tevkifatı yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Ancak söz konusu çalışmaların bedel mukabili veya gider karşılığı ifa edilmesi halinde veya gelir elde edilmese dahi Vergi Usul Kanunu'nun 155'inci maddesinde sayılan serbest meslek erbabında işe başlamayı gösteren emarelerden birinin mevcudiyeti halinde serbest meslek faaliyetiniz nedeniyle mükellefiyetinizin tesisinin gerekeceği gibi;

- Amatörce olsa bile yaptığınız tiyatro faaliyetine ilişkin senaryolarının tarafınızca yazılması halinde, bu senaryoların 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında eser niteliği taşıdığından Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak yazı ile tevsik edilmesi şartıyla, söz konusu çalışmalarınızın

icrasına ilişkin olarak elde edeceğiniz hasıllata münhasır olmak üzere Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesinde yer alan istisna hükmü gereğince gelir vergisinden istisna olup kiraladığınız işyerine ödemiş olduğunuz kira bedelleri üzerinden tevkifat yapılmayacak ancak, ödediğiniz kira bedelleri gayrimenkul sahibi tarafından Gelir Vergisi Kanunu'nun 86'ncı maddesinin (1-d) bendi uyarınca yıllık gelir vergisi beyannamesi ile gayrimenkul sermaye iradı olarak beyan edilecektir.

- Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesinde yer alan istisnadan yararlanmamanız halinde ise, tiyatro oyunculuğundan elde edeceğiniz kazancın Gelir Vergisi Kanunu'nun 65'inci maddesine göre serbest meslek kazancına ilişkin genel hükümlere göre vergilendirilmesi gerekmekte olup, kiraladığınız işyerinde ödemiş olduğunuz kira bedelleri üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin (5-a) bendine göre %20 gelir vergisi tevkifatı yapılarak muhtasar beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 13.09.2026